

INVESTERING I CO-TEACHING MED HENBLIK PÅ FÆRRE ELEVER I SEGREGEREDE TILBUD

Kort resumé: Der investeres i co-teaching på ti udvalgte almene folkeskoler med henblik på at styrke inklusionen. Effektiviseringen udmøntes ved at færre visiteres til særskilte specialtilbud.

Fremstillende forvaltning: Børne- og Ungdomsforvaltningen

1. Beskrivelse af forslag (fremgangsmåde og effekt)

Om co-teaching

Co-teaching bidrager til styrket inklusion i almenundervisningen, og gør det muligt at segregere færre elever til specialtilbud. Co-teaching kan påvise den bedste inkluderende effekt sammenlignet med andre metoder.

I de københavnske skoler skal alle elever have de rigtige rammer for at kunne deltage fagligt og socialt. Skolerne er udfordrede på at give alle elever den støtte, de har brug for, og flere og flere elever bliver visiteret til specialtilbud. Andelen af elever i specialtilbud er således steget fra 4,4% i 2017 til 5,4% i 2022. For at bremse udviklingen skal almenundervisningens daglige arbejde med at inkludere børn med særlige behov styrkes. Børne- og Ungdomsforvaltningen ønsker at investere i co-teaching som er en anerkendt og evidensbaseret tilgang til at understøtte udvikling af inkluderende læringsmiljøer på almenområdet.

I co-teaching samarbejder to professionelle (fx lærer og lærer eller lærer og pædagog) om at planlægge, gennemføre og evaluere undervisningen. Helt centralt er det, at co-teaching kombinerer almen- og specialpædagogiske værktøjer, hvor et enkelt barns støtte konverteres til hele klassen. I co-teaching er der altså ikke tale om indsats, der er særligt tilrettelagt for den enkelte elev med specialpædagogiske behov, men om at variere og differentiere undervisningen, så alle klassens elever kan være en del af fællesskabet.

Effekt

Ved at investere i at udbrede co-teaching som metode vil skolerne blive bedre til at anvende de ressourcer, de har i pædagoger, vejledere samt eventuelle fleksordninger som BUF-flex og Skole-flex til gavn for hele læringsmiljøet i stedet for fokus på den enkelte indsats. Efter en periode med investeringsmidler til kompetenceudvikling og vikardækning vil skolerne kunne styrke deres praksis omkring fordeling af ressourcer til at blive mere strategisk og målrettet til co-teaching, samt forankre indsatsen i skolens ressourcecenter. Ved at inkludere flere elever i klassen, vil skolerne have mulighed for at holde flere elever i almenundervisningen og derved segregere færre til specialtilbud.

I de sidste tre år er der i gennemsnit årligt visiteret 94 elever fra de københavnske almene folkeskoler til et kategori 3 specialtilbud. Det svarer til 1,8 elever i gennemsnit pr. skole. Ved at investere i co-teaching på ti skoler er der en forventning om, at hver skole visiterer én elev mindre pr. år. Forventningen er, at det primært vil dreje sig om elever, der potentielt ville blive segregeret til et kategori 3 tilbud, som er tilbud til elever med autisme og ADHD, og som befinder sig indenfor normalområdet.

Undersøgelser af co-teaching

Undersøgelser viser, at co-teaching bidrager til højere selvværd og øget selvtillid blandt eleverne samtidig med, at elevernes faglige succeser og sociale kompetencer og relationer øges. Udover at co-teaching giver mulighed for mere varieret og differentieret undervisning, hæves kvaliteten af undervisningen også ved at bruge flere kompetencer. Med co-teaching har eleverne tendens til at opnå bedre resultater end ved andre inkluderende undervisningstilgange, og derved kommer co-teaching både elever med og uden støttebehov til gode.

Co-teaching har også en positiv effekt på lærernes faglighed, som bliver udviklet, når de anvender metoden. Når lærere samarbejder med en ressourceperson med specialpædagogisk kompetence, bidrager co-teaching til, at lærerne opnår specialpædagogiske kompetencer.

VIVE har kortlagt lærernes kompetenceudvikling vedrørende elever med særlige behov. Kortlægningen viser, at det meste af den uformelle kompetenceudvikling foregår på skolerne gennem blandt andet co-teaching. Københavns Lærerforening peger ligeledes på, at co-teaching har positiv indflydelse på lærernes arbejdsvilkår.

Danmarks Lærerforening har lavet en undersøgelse blandt københavnske lærere, som viser, at lærerne oplever, at der er elever, der ikke får opfyldt deres behov i undervisningen, og at lærerne ofte ikke har mulighed for at planlægge undervisningen, så den tilgodeser alle elevers behov. Undersøgelsen viser, at mange lærere anser co-teaching som en tilgang, der kan bidrage til at løse disse udfordringer, hvor der kan opnås undervisning af høj kvalitet, og lærerne kan nå ud til flere elever i klasserne. De har en optimisme om co-teaching som fælles faglig ramme om fælles indsatser til at håndtere faglig og social forskellighed blandt eleverne.

Erfaringer med co-teaching i Københavns Kommune

Med budget 2019 blev der afsat midler til 'Plads til forskellighed' med henblik på at bremse segregeringen til specialtilbud og styrke inklusionen i almenundervisningen. Co-teaching er en af indsatserne, og i tilbagemeldinger fra skolerne fremhæves det, at skolerne efterspørger co-teaching og er glade for indsatsen der optimerer samarbejdet og giver et bedre ressourceforbrug.

Lærere og pædagoger nævner, at de med co-teaching når rundt til alle elever i klassen og får mere motiverede. Eleverne synes også at den varierede undervisning medfører sjovere opgaver med højere fagligt udbytte, de får hurtigere hjælp og mere voksenkontakt samtidig med, at samarbejdet med klassekammeraterne styrkes og at der er mere ro i klassen.

Ressourcepersoner/vejledere oplever at få en konkret platform, som refleksion med lærer og pædagoger kan basere sig på. De oplever dermed at få et afsæt for observation og medundervisning, og at de kan hjælpe hurtigt og konkret.

Her angives om forslaget udspringer af et innovationsforslag:

Ja

Nej

2. Økonomi

Investering

Til hver af de ti skoler afsættes der investeringsmidler til et halvt lærerårsværk i det første år, et helt årsværk i år 2, 3/4 årsværk til det tredje år og et kvart årsværk til år fire. Investeringsmidlerne skal dække frikøb i forbindelse med kompetenceudvikling af medarbejdere og den løbende forberedelse og evaluering af co-teaching forløb. Forberedelse og evaluering forventes at være mere tidskrævende i de første år, indtil metoden er blevet en integreret del af skolernes arbejde og der kan være et øget behov for sparring og videndeling på tværs, hvorfor investeringsbehovet bliver mindre over tid.

For at sikre kontinuerlig mulighed for kompetenceudvikling, særligt af nye medarbejdere, og for at sikre tid til forberedelse og evaluering af co-teaching forløb, afsættes der varige midler der svarer til 1/4 lærerårsværk om året pr. skole. Disse midler forventes at gå til flere to-voksenter.

Til central projektledelse af opstart, løbende opfølgning evaluering afsættes der i alt 480 t.kr. fordelt over 4 år. Dertil afsættes der samlet 440 t.kr fordelt over 4 år til en områdetovholder i de områder hvor skolerne befinder sig. Midlerne skal dække løbende opfølgning og understøttelse af skolernes arbejde med co-teaching. Der afsættes endvidere 260 t. kr. årligt i fire år til frikøb af en medarbejder fra kompetencecenter ved Frejaskolen og Øster Farimagsgade Skole for at vejlede og sparre med skolerne.

Effektivisering

Effektiviseringen er på 0,9 mio. kr. i 2024 stigende til 10,4 mio. kr. varigt fra 2028 og frem. I beregningen af effektiviseringen er det forudsat, at der i gennemsnit visiteres én elev mindre pr. år fra de 10 skoler. Den største segregering finder sted ved 12-års alderen, og det antages derfor, at det i gennemsnit er

et 5-årigt forløb i et specialtilbud, der kan spares. Antagelsen baserer sig blandt andet på erfaringer fra Plads til forskellighed og den effekt co-teaching har som værende den mest evidensbaserede metode til inklusion. Der kan muligvis også spares på udgifter til Særligt tilrettelagt uddannelse (STU), men denne mulige besparelse er ikke medregnet i investeringsforslaget, da den er ret usikker.

Udgiften pr. år til en elev i et kategori 3 specialtilbud er 286 t. kr., mens den er 49 t. kr. for en elev i et alment tilbud. Det giver en udgift pr. 5-årigt forløb i specialtilbud på 1.430 t. kr. og 244 t. kr. i et alment tilbud. Når der visiteres 10 færre elever pr. år til specialtilbud, så giver det en besparelse på specialtilbudet på 2,9 mio. kr. i 2024 stigende til 14,3 mio. kr. i 2028 og frem, mens merudgiften på almenområdet er 488 t. kr. i 2024 stigende til 2,4 mio. kr. 2028. Hertil kommer den årlige udgift på 1,4 mio. kr. til ¼ varigt lærerårsværk pr. skole. Nettobesparelsen udgør dermed 0,9 mio. kr. i 2024 stigende til en varig ændring på 10,4 mio. kr. i 2028. Effektiviseringen hentes ved en reduktion på den centrale del af specialundervisningsrammen.

Tabel 1. Forslagets samlede økonomiske konsekvenser

1.000 kr. 2024 p/l	Styrings- område	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Varige ændringer (effektiviseringer og drift)							
10 færre segregerede elever pr. år	Service		-2860	-5702	-7088	-9450	-14254
Udgift for plads i almen	Service		488	976	1464	1952	2440
¼ lærerårsværk til 10 skoler	Service		1438	1438	1438	1438	1438
Samlet varig ændring			-934	-3288	-4186	-6062	-10376
Implementeringsomkostninger (midler fra investeringspuljen)							
Projektledelse	Service	140	100	100	140		
Områdetovholder	Service	140	100	100	140		
Midler til co-teaching på 10 skoler	Service	2878	5756	4318	1438		
Midler til kompetencecentre	Service	260	260	260	260		
Samlede implementeringsomkostninger		3418	6216	4778	1938		
Samlet økonomisk påvirkning		3418	5282	1490	-2248	-6062	-10376
Tilbagebetalingstid baseret på Serviceeffektivisering	6						
Tilbagebetaling baseret på totaløkonomi	6						

Noter til alle tabeller: Forslaget skal udarbejdes i 2024 p/l, men udmøntes i overførselssagen i 2023 p/l. Alle *besparelser* er angivet med negativt (-) fortegn.

3. Implementering og opfølgning

Skolerne udvælges på baggrund af deres erfaringer med co-teaching og deres eget ønske om, at arbejde fokuseret med, at udbrede co-teaching som en inkluderende metode. Midlerne udmøntes til de ti skoler, og de forvaltes af skolerne selv. Skolerne afsætter ressourcer til de årgange/klasser/timer, hvor det vurderes, at det vil give merværdi at bruge co-teaching. Det vigtigste er, at ledelsen prioriterer, at co-teaching skal blive en del af kulturen, og at de lærere/pædagoger/vejledere, der har arbejdet med co-teaching, hjælper med at få det forankret i øvrige årgangsteams. Metoden skal endvidere implementeres i skolernes ressourcecentre, så vejlederne kan vejlede gennem co-teaching, ligesom de kan vejlede lærere og pædagoger i at co-teache.

Skolens ledelse og ressourcecenter, områdechef og områdetovholder samt projektleder fra BUF udarbejder en udviklingsplan for skolen i fællesskab. Der foretages en vurdering af, hvilke børn der kan følges, med henblik på kunne lave en opfølgning efter implementeringen.

Det er hensigten at bruge pædagogisk notat som datakilde for at følge børnenes progression ift. læring, trivsel og udvikling i takt med, at der arbejdes med co-teaching i undervisningen. Et pædagogisk notat er en skabelon udviklet af Københavns Kommune, som bruges til at lave status- og handleplan for elever, der i perioder har behov for særligt tilrettelagte forløb i klassen.

Forvaltningen har arbejdet med co-teaching siden 2019 og har erfaring med, hvordan der sikres et vedvarende fokus og en kontinuitet i arbejdet. Skolen afholder løbende statusmøder med områdetovholder for at sikre et vedvarende fokus på implementering og progression hos udvalgte børn. Projektlederen

fra den centrale forvaltning inddrages løbende. Kompetencecenter for autisme og ADHD ved Frejaskolen og kompetencecenter for inkluderende læringsmiljøer ved Øster Farimagsgade Skole tilknyttes som faglige vejledere, når der er brug for sparring vedr. børn med særlige behov og co-teachingmetoden.

Opfølgningsmål	Hvordan måles opfølgningsmålet?	Hvem er ansvarlig for opfølgning?	Hvornår gennemføres opfølgningen?
Implementering og anvendelse af investeringsmidler			
Skoler udvælges	Der bookes opstartsmøder med alle skoler.	FAC	Marts 2023
Projektleder fra FAC deltager på opstartsmøder og er med til at understøtte arbejdet med en god udviklingsplan.	Der udarbejdes udviklingsplaner for hver skole.	FAC og områdetovholder	Foråret 2023.
Der følges løbende op på antal segregerede elever på de udvalgte skoler ved skoleopgørelsen 5/9.	Ved gennemgang af skoleopgørelsen 5/9.	FAC	5. september hvert år.
Realisering af effektiviseringer			
Der følges op på effektiviseringer.	Der følges op på, at der er kommet 10 færre i specialtilbud hvert år.	FAC og ARC	Ultimo 2024 og de efterfølgende år.
Indsatsen evalueres inden implementeringsmidlerne ophører.	Skriftlig evaluering.	FAC	Foråret 2027

4. Risikovurdering

Der er risiko for, at den forventede effekt ikke opnås fuldt ud, hvis investeringen i co-teaching på de udvalgte skoler ikke mindsker antallet af segregerede elever til specialtilbud fra de involverede skoler. Risiko vurderes som lav set i lyset af de gode erfaringer, der er med co-teaching. Der følges op på visitationer fra skolerne og indsatsen evalueres. Det vurderes ikke at være risiko forbundet med udvælgelse af de 10 skoler da skolerne udvælges på baggrund af egen motivation og erfaring med co-teaching.